Officieele Berichten.

(Met verkorting uit het Kerkblad van 6 November)

Classis Assen, gehouden 20 October 1896.

Ds. H. Dijkstra is praeses, Ds. G. H. Zahn scriba.

De rondvraag naar artikel 41 D. Kerkenorde geeft ruime stof tot bespreking van financieele toestanden en andere geestelijke belangen. Van sommige kerken wordt met blijdschap de bloeiende toestand vernomen.

Wordt besloten in de maand Mei aanstaand jaar een Classicalen zendingsdag te organiseeren om den zendingsgeest voor in- en uitwendige zending te trachten op te wekken. De kerken van Assen en Smilde worden met de uitvoering van dit plan belast.

Classis Apeldoorn, gehouden op 21 October 1896.

Het moderamen is samengesteld alsvolgt: Ds. J. E. Vonkenberg, praeses, Ds. G. Ringnalda, assessor en Ds. D. Koffijberg, scriba.

De lezing heeft plaats van ingekomen stukken, in zake de aangelegenheden der Gereformeerde kerk Apeldoorn A.

Ook van de notulen der vergaderingen, door de deputaten van de Classis, voor deze aangelegenheden gehouden, op 10 Aug. l.l. Deze notulen worden goedgekeurd.

Eene uitvoerige discussie heeft hierover plaats; er wordt met nadruk op gewezen, dat de kerkeraad het advies der commissie (welk advies ook door de meerderheid der Classis gegeven wordt,) *niet* opgevolgd heeft; en spreekt de Classis na het vele gehoorde als haar gevoelen uit: *a.* dat het aannemen van het ontslag der zes kerkeraadsleden *niet onwettig* was; en waar met deze zaak de eervolle emeritaats-aanvrage van Ds. Diermanse verbonden is, *b.* dat tot het verleenen van eervol ontslag aan Ds. Diermanse, de afgetreden kerkeraadsleden *onbevoegd* waren. Met deze laatste conclusie kunnen een tweetal broeders zich bepaald niet vereenigen.

Door dit besluit kan voor het oogenblik de emeritaats-aanvrage niet in behandeling komen, doch moet verdaagd worden, totdat de kerkeraad wederom aangevuld zal zijn.

Het onderzoek naar art. 41 D. K. O. wordt door den voorzitter gehouden, en is allezins bevredigend te noemen. Der kerk van Heerde wordt advies gegeven naar aanleiding eener door haar gestelde vraag: hoe te handelen met de toediening van den H. Doop aan een kind van een *ongehuwde* moeder, die nog geen belijdenis des geloofs afgelegd heeft. Hieruit ontstond eene belangrijke bespreking over het »stellen van Doopgetuigen;" aangezien de beschouwingen hierover nog al uiteen loopen, wordt aan Ds. J. C. van Schelven in overweging gegeven, de volgende Classis met een referaat over dit punt te dienen. Z.Eerw. verklaart zich hiertoe bereid, zoo het hem aan tijd daarvoor niet ontbreken zal.

Classis Woerden. Vergadering op Donderdag 22 October.

Ds. Van Dijk voorzitter, Ds. Cramer scriba.

De vorige notulen der vergadering worden gelezen en na eenige opmerkingen gearresteerd.

Verslagen der kerkvisitatoren Ds. Cramer, Ds. Van Diemen, Ds. Van Dijk en Ds. Breukelaar.

Het voorstel van de kerk van Zwammerdam, om een Zendingsdag te houden, op de vorige Classis gedaan, wordt in deze vergadering, na ingewonnen gegevens van Ds. Van Dijk, aangenomen.

Theologische Faculteit.

De Theologische Faculteit der Vrije Universiteit heeft aan den heer H. Thomas, Theologisch Candidaat te Hoogeveen, vergunning gegeven, om op uitnoodiging van den Kerkeraad eener Gereformeerde kerk en onder diens toezicht en leiding, nu en dan in de gemeente een stichtelijk woord te spreken.

Uit naam van de Faculteit voornoemd,
F. L. RUTGERS, *Voorzitter.*
W. GEESINK, *Ab-actis.*

Amsterdam,
29 October 1896.

Generale Kas voor emeriti Pred., Pred. Wed. en -Weezen.

Deputaten der Generale Kas, vergaderd te Utrecht den 30sten September j.l., gehoord hebbende het verslag van den algemeenen penningmeester dier Kas, hebben besloten een dringend verzoek te richten tot de Gereformeerde kerken in Nederland, om dit jaar eene *derde collecte* ten behoeve dier kas te willen houden.

Ook worden de kerken, die de tweede collecte nog niet hielden, dringend vermzand, dit zoo spoedig mogelijk te doen. Voor de uitbetaling toch op den eersten October was p. m. *f* 3000 te weinig in kas. Dit tekort zal, als alle kerken de tweede collecte hebben gehouden, wel gedekt zijn, maar dan is er voor den eersten Januari opnieuw een som van p. m. *f* 6000 noodig. Zonder eene *derde* collecte komen die gelden er niet en kan de penningmeester aan de *verplichting* der kas *niet* voldoen.

Door het besluit der Generale Synode te Middelburg leven we tot Jan. 1898 in een tijd van overgang, waarin de behoefte aan geregeld collecteeren niet minder is dan te voren, zal de penningmeester niet in groote moeilijkheden geraken.

Wilt daarom, broeders, den penningmeester verblijden door milde en tijdig gehoudene collecten, want de verplichting der kas is immers de verplichting der kerken.

Namens Deputaten der Kas,
A. VAN DER SLUIJS, *Voors.*
H. BRINK, *Secretaris.*
G. BRUGSMA, *Penningm.*

Voor Kinderen.

XXV.

DE VERRASSERS VERRAST.

Reeds vroeg den volgenden morgen kwamen de raadsheeren bijeen. Blijkbaar verkeerden zij in groote spanning; niemand ontbrak. Sommigen verschenen in volle wapenrusting, als moesten zij zoo dadelijk aan den slag, of wellicht uit ijdelheid. 't Maakte in elk geval een vreemden indruk. Ten laatste verscheen ook de grijsaard, doch ongewapend.

»Mijne heeren", zoo sprak de burgemeester, »we komen hier om te beraden over het welzijn onzer stad of eigenlijk over dat van heel ons land. Wij hebben nu een tijdlang de eer gehad onzen keizer Frederik te herbergen, die zoo schandelijk uit Keulen is verdreven. Hij heeft hier vreedzaam gewoond, niets verlangend dan erkend te worden, de armen en verdrukten helpende. Hij is ook tegen niemand, ook niet tegen koning Rudolf gaan strijden, en waarom kunnen beiden niet vredig leven, de een roemend in zijn verleden, de ander zorgend voor de regeering?

»Doch nu is buiten des keizers schuld de rust verstoord door dien vredebreker, aartsbisschop Sifried, die wil dat wij voor zijn leger de poorten openen en den keizer uitleveren. Maar dit hebben we reeds geweigerd. Alleen mag hij komen, maar met gewapenden, dat strijdt tegen onze oude rechten, en gij weet allen wat het krijgsvolk van zulk een lastig en wreed heer hier zou uitrichten. En wat den keizer betreft, wij weten dat hij geen bedrieger is, en het zou tegen de Duitsche trouw strijden hem uit te leveren aan zijn vijanden. Zegt nu uw gevoelen!"

Doch plotseling rees nu de grijsaard op, en sprak:

»Geliefde vrienden! De woorden des burgemeesters roeren mijn hart. Maar stelt u om mij niet in gevaar; ik wil mij uitleveren en God zal mij niet verlaten. Denkt aan uw vrouwen en kinderen, aan 't heil der stad. Beter dat één omkomt, dan allen."

»Neen! dat nooit!", riepen de ridders. »Liever sterven we met u, dan u uit te leveren."

Nu stond de raadsheer Siegbert Dulke op, en sprak: »'t Is niet noodig langer te beraden. Wij openen voor des bisschops leger onze poorten niet, en leveren hem onzen waarden keizer niet uit. Met hem zegepralen of sterven wij."

»Ja, ja", riepen allen; overwinnen of sterven."

»Dan moeten we dit den aartsbisschop laten weten", sprak de burgemeester. »Wie zal de boodschap brengen?"

»Ik", antwoordde Walter Schabe, een rijk koopman, moedig en wel ter taal. Hij ontving nu voor zijn niet begeerlijke boodschap een brief, waarin het noodige stond. Eer men uiteenging sprak de grijsaard nog eens, betuigde zijn dank, en voegde er bij: »Ook ik zal mijn lot niet van het uwe scheiden, al ben ik zwak. God helpe onze rechtvaardige zaak."

»Heil onzen edelen keizer Frederik", riepen de ridders, terwijl zij zich verwijderden.

Te elf uur in den morgen ging Schabe met een heraut op weg, welgemoed, hoe gevaarlijk zijn taak ook was. Weldra kwam hij bij een voorpost en werd voor den kerkvoogd gebracht, die ongeduldig in zijn tent op en neer liep, afwachtend wat de stad zou besluiten.

»Nu, wat brengt gij?" vroeg hij den raadsheer kortaf.

»Ik breng uw aartsbisschoppelijke genade het besluit der stad Nuys," antwoordde Schabe, den brief overreikend.

»En welk is dit besluit."

»Zij wijst uw twee eischen af. De stad erkent u als haar heer, maar de oude privilegiën verbieden, dat gij met een gewapend leger haar gebied betreedt. Thans is een gewapende macht verschenen, en voor deze worden de poorten niet geopend. Ook den eisch om den man uit te leveren, dien wij als keizer Frederik erkennen, aanvaarden wij niet. Gij hebt het recht niet zijn uitlevering te vragen, wijl hij ook uw heer is."

»Wat?" riep de aartsbisschop spottend, »de vreemdeling mijn heer. 't Is fraai, man, gij kunt nar bij mij worden."

»Te groote eer, hoogwaardige heer," antwoordde Schabe stoutmoedig, »dan waren er twee narren in uw paleis."

»Man, zijt ge dol," schreeuwde de aartsbisschop, van toorn opspringend. »Noemt ge mij een nar? En meteen trok hij zijn zwaard en wilde zich op den raadsheer werpen, en hem doorboren. Maar de ander week als David voor den razenden Saul gezwind uit, en het zwaard stiet slechts door het tentdoek. De bisschop tuimelde met zijn gansche gewicht, nu hij 't doel miste, voorover, doch hield zich nog aan een tentstang, die boog onder den greep. Gelukkig trad juist op dit oogenblik de ridder Von Ecken binnen, die, dadelijk begrijpend wat er gaande was, zich beschuttend voor den raadsheer plaatste en sprak: »Heer aartsbisschop, kom tot bedaren!"

»Neen", tierde de bisschop in woede. »Die mensch heeft mij op 't grofst beleedigd. Zijn bloed zal vloeien!" Meteen wilde hij zich weêr op den raadsheer werpen. Doch de ridder sloeg het opgeheven zwaard terzij en sprak: »Houd op, heer. Dezen man mag geen haar gekrenkt worden. Hij is een afgezant." Tegelijk voegde hij Schabe toe: »Zorg dat ge weg komt, als ge uw leven liet hebt."

De gezant, blij er nog zoo af te komen, haastte zich weg. Ongedeerd bereikte hij met zijn geleider, die buiten gewacht had, weer de stad, en deed verslag van zijn wedervaren.

Daar men het niet eens had kunnen worden, begonnen nu de vijandelijkheden. Allereerst sloot de aartsbisschop de stad nauwer in, want voor een bestorming was zijn macht te klein. In zijn toorn speet het hem thans geducht niet heel zijn heirban te hebben opgeroepen, maar hij was nu wel verplicht 't koelen van zijn wraak uit te stellen. 't Kwam er dus ditmaal vooral slechts op aan, koning Rudolf te doen gelooven, dat hij, Sifried, alles gedaan had, om den medekeizer onschadelijk te maken.

Zoodra het donkere maan was werd een aanval beproefd. In een duisteren nacht verzamelde zich heel zijn leger op een plek, trok in alle stilte tegen de stad op, en richtte de stormladders tegen de muren. Maar de burgers van Nuys hielden scherp wacht en bespeurden onraad. Zeer slim hadden zij op de muren hier en daar hoopen takkebossen gestapeld. Juist wilden de ridders de ladders bestijgen, toen plotseling groote vlammen van de muren opstegen, en de brandende houtstapels heel den omtrek verlichtten.

Nu was van verrassing geen sprake meer, want elk man was duidelijk te zien. 't Regende pijlen en steenen op de nu zelf verraden ridders. De stormladders werden omgestooten of onder 't hoongelach der burgers omhoog gehaald. Vergeefs schoten de ridders op de burgers. Deze stonden gedekt, en gaven zich niet bloot.

Opeens ontstond achter de ridders een groot geweld. Uit een der poorten was een schaar burgers, door den grijsaard en zijn dienaars geleid, achter de ruiters geslopen, en stormde nu op hen los, al roepende: »voor keizer en rijk!" De edelen, ontsteld dat de burgerij hen dorst aanvallen, schreeuwden 't uit van woede, en wendden zich tegen den nieuwen vijand. Maar nu deden tegelijk die van de stad een uitval. De ridders raakten tusschen twee vuren en menigeen beet in 't gras. 't Heftigst woedde de strijd rondom den vreemdeling, die met drift meestreed en door allerlei uitroepen den moed der burgers aanvoerde. De mannen van 't slachtersgild beproefden nu hun kracht op menschen, die van 't kuipersgild sloegen er met morgensterren[1]) op los.

Doch nu rende de aartsbisschop die dusver aan de andere zij had gestreden, op den grijsaard toe, schreeuwende: »Waar is de schelm, de bedrieger?"

[1]) Knotsen, met ijzeren punten bezet.

»Vooruit!" riep de vreemdeling, »Kunald, Wolfram, slaat hem dood!"

»Hond", riep de bisschop, maar reeds wierpen de knechten en de burgers die hem als een doodvijand haatten zich op den kerkvoogd. 't Ware met hem gedaan geweest, als niet weer Von Ecken ware toegesneld, en hem met geweld weggerukt en in veiligheid gebracht had.

Verder te strijden ware voor de ridders dwaasheid geweest. De verrassing was mislukt, en voor een veldslag waren de goedgewapende burgers hun te talrijk. De aartsbisschop liet dus den aftocht blazen. Langzaam verzamelden zich zijn mannen, en trokken in gesloten gelederen en ordelijk naar hun legerplaats terug. Nog een poos vervolgden hem de burgers, doch niet lang. 't Was te gevaarlijk zich ver van de stad te verwijderen.

AAN VRAGERS.

E. L. Het is zeer waar dat eigenlijk *ros* en *paard* hetzelfde beduiden: Doch tegenwoordig gebruikt men ros alleen in den edelen zin b. v. *een strijdros*. Men zegt niet: »Er liep een ros voor de vuilniskar". Het woord »paard" wordt in alle beteekenissen gebruikt, doch heeft er ook één die »ros" niet heeft, en die ge zeker wel eens wilt zoeken.

HOOGENBIRK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.)

Aan de Red. van »de Heraut"!

Wellicht kan het nuttig zijn, om meer dan een reden, de aandacht te vestigen op het volgende, voorkomende in »Zaaling en Oogst". (Berichten van het Ned. Bijbelgenootschap):

Zending der Gereformeerde kerken. De Gereformeerde kerken hebben op *Midden-Java* haar voornaamste arbeidsveld; het middelpunt daarvan is te *Poerworedjo*, de ruimgebouwde hoofdstad van de residentie Bagelen. Gewoonlijk heeft iedere plaats van beteekenis één *aloenaloen* (groot grasveld), waarop altijd het huis van het inlandsch hoofd, dat van den hoogsten Nederlandschen ambtenaar, de *moskee* (Mohammedaansch bedehuis) en het huis van den hoofdpriester staan. Poerworedjo heeft dit merkwaardige, dat er t w e e pleinen zijn, en dat op een daarvan ook de Protestantsche kerk staat, juist tegenover de moskee, maar van veel bescheidener afmetingen. Te Poerworedjo wonen de zendeling ZUIDEMA en de zendeling-arts DR. SCHEURER; hen en hunne echtgenooten hebben wij met zeer groot genoegen leeren kennen; het zijn ware broeders en zusters in Christus, en wij zullen dat bezoek niet licht vergeten. De eerste, in wiens huis wij logeerden, bestuurt de bekende K e u c h e n i u s s c h o o l waar hij ongeveer 80 jongens onderwijst. Daar zij van allerlei plaatsen komen (in de buurt liggen een aantal kleine Christengemeenten), zijn ze gehuisvest in een groot bamboegebouw, worden daar ook gevoed en krijgen van hunne ouders niets dan de kleederen. — Wij hebben het onderwijs bijgewoond; een helper vroeg aan een der kleintjes: »*in welke dessa* (dorp) *is de Heer Jezus geboren?*" Het ventje antwoordde »*in den hemel!*" De meest geschikte leerlingen worden tot helpers voor de zendelingen opgeleid. Dit is geen »concurrentie" tegen Depok, maar een nationale behoefte voor Midden-Java.

Wij hebben ook de z i e k e n p r a k t i j k bijgewoond van DR. SCHEURER, die sinds het begin van 1894 in het oude huis van wijlen zendeling WILHELM gevestigd is *), en bij de Javanen den naam draagt van »*toewan* (mijnheer) *dokter Kristen.*" Des morgens te 7 uur stroomen de zieken tot hem, mannen, vrouwen en kinderen, de meesten met afschuwelijke wonden, vooral aan de beenen. Hij begint met een korte toespraak en gebed en helpt ze dan één voor één met groote vlugheid. Verreweg de meesten genezen, en het was aardig om te zien met welk een leukheid zij zich lieten verbinden en snijden; zelfs kleine kinderen gaven zelden teekenen van pijn. DR. SCHEURER geniet algemeen vertrouwen. Vele Javanen laten zich genezen en blijven weg als zij beter zijn; sommigen komen bedanken en enkelen, vooral Chineezen — die 't trouwens gewoonlijk ook 't best kunnen missen — geven iets voor de zaak.

Dit is een uittreksel uit het verhaal der reis van Dr. en Mevr. Adriani—Gunning door Java en de Minahassa. Zij begaven zich naar Poso op Celebes, waar Dr. A. werkzaam hoopt te zijn aan een Bijbelvertaling.

Ik meende 't bovenstaande onder de oogen te moeten brengen van sommigen, die 't wellicht anders niet lezen.

Uw dw.,
A. J. HOOGENBIRK.

Amsterdam.

*) Sinds is hij naar Solo verhuisd.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Ter-Neuzen, H. Bouwman te Berlikum (Friesl.) — Almkerk, C. B. Schoemakers te O.- en W.-Souburg. — Hautum (cl. Dokkum), S. Datema te Murmerwoude.

AANGENOMEN: Maassluis **B**, P. C. Koster te Velp. — Franeker, A. van Doorn te Axel (Zeel.)

BEDANKT: Ten Boer c. a., P. Bos te Zuidbroek. — Ambt-Vollenhoven **B**, C. Hoek te Longerhouw en Schettens. — Anna-Jacobapolder, Ooltgensplaat en Haamstede, H. Bourman te Meliskerke c. a. (Walch.) — Trummarum (Barradeel), A. Nawijn te Midsland (Terschelling). — Oudega, S. Datema te Murmerwoude c. a. — Tiel, N. H. Koers te Wanswerd c. a.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Waverveen, K. Jansen te Veessen (gem. Heerde). — Geervliet c. a. en Usselo, J. A. Wensinck, cand. te Zutphen. — Marken, H. L. A. Feijkes, cand. te Dordrecht. — Schellinkhout en Hem, G. Visser, cand. te Nijmegen. — Sloten (cl. Sneek), W. Jacobsen te Terhorne. — Winterswijk, W. J. Scherphuis te Blankenham. — Dokkum, P. van Krieken te Westwoud. — Rotterdam (vac.-Van Veen), C. J. van Paassen te Meppel (vac.-Laan), A. de Haan Pz. te Zwolle.

AANGENOMEN: Vlijmen en Hedikhuizen, M. Buijs, emer. pred. te 's-Gravenhage. — Ede, K. Bouthoorn te Groot-Ammers. — Scharwoude, H. J. Groenman te Groningen. — Ter Aar c. a., P. J. Wauters te Rozenburg c. a. — Aardenburg (cl. IJzendijke), J. A. Schültz te Geertruidenberg. — Workum, H. A. van Oostrom Soede te Longerhouw.

BEDANKT: Fijnaart, C. Six Dijkstra te Kortgene. — Zuidzande en Garrelsweer, C. Samplonius, cand. — Hindeloopen, D. Gerretsen, cand. — Overzande en Driewegen, P. J. Wauters te Rozenburg c. a. — Heerlen en Kerkrade, W. H. Luttenberg te Nieuwendam. — Overzande, Driewegen en Schermerhorn, G. Visser, cand. te Nijmegen. — Kedichem, A. M. E. Jungius te Poortugal c. a. — Asch, P. de Haas te Hoek (Zeeland).

Evang. Luth. Kerk.

BEROEPEN: Brielle, W. F. Breijer, cand. te Arnhem.

Advertentien.

Maandag 9 November a. s. hopen D. V. onze geliefde Ouders:

H. TULP
EN
K. G. RUNHAAR,
HUNNE
25-jarige Echtvereeniging
TE HERDENKEN.

Hunne dankbare kinderen en pleegkinderen.

Zwolle (Blijmarkt), Nov. 1896.

Heden ontsliep, na een langdurig maar geduldig gedragen lijden, in zijnen Heere en Heiland, in den leeftijd van 50 jaren, onze innig geliefde Echtgenoot en Vader, de Heer

HENDRIK WILLEM MEIJER,

in leven ouderling bij de Geref. kerk te Diemen.

Uit aller naam,
de Wed. H. W. MEIJER,
geb. G. L. VAN WIJNGAARDEN.

Watergraafsmeer, 2 Nov. 1896.

Algemeene kennisgeving.

Met het woord: »Vrede in den Heere, Heere", ging een man des vredes van ons heen. 't Was:

HENDRIK WILLEM MEIJER,

onze trouwe medeopriener, die, ruim 50 jaren oud, in zijn Heiland ontsliep.

Leed hij veel naar 't lichaam, naar de ziel genoot hij veel en vertroostte vaak hen, die kwamen om te troosten.

God zelf vervulle de ledige plaats, die zijn sterven achterliet.

Namens den kerkeraad,
L. DONKER, *Scriba.*

Diemen, 2 Nov. 1896.

Ondergeteekende betuigt zijn hartelijken dank aan allen, die hem op 29 October j.l. per post of per telegraaf van hun gewaardeerde belangstelling deden blijken.

KUYPER.

Amsterdam 2 November 1896.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

A. DE ROODE & Co.,
(SCHIEDAM, opgericht 1878).
Fabrikanten van
OLEINE en LOOG,
ZEEPPOEDER en VETLOOGMEEL.
Prima qualiteiten. Concurreerende prijzen.

VERSCHENEN:
HET OPRECHT GELOOF
verklaring van den VIIen Zondag van den Heidelbergschen Catechismus,
DOOR
ALEXANDER COMRIE.
Uitgegeven door Dr. A. G. HONIG.
Prijs *f* 1.25.
In iederen boekhandel verkrijgbaar en tegen toezending van het bedrag bij den Uitgever
H. HONIG te Utrecht.

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

In mijne HOMŒOPATHISCHE APOTHEEK te *Amsterdam*, zijn uitsluitend door mij verpakte en gepotentieerde medicamenten verkrijgbaar.

Het Depôt is in den laatsten tijd aanmerkelijk vergroot. Ik verzoek vooral, om op het ***Fabrieksmerk*** te letten, daar dit wordt nagebootst.

Men adresseere:

HOMŒOPATISCH GENERAAL-DEPÔT,
Dr. WILLMAR SCHWABE, Amsterdam.

Leipzig, Nov. 1896. Dr. WILLMAR SCHWABE.

VERSCHENEN:
IDEEEL EN REËEL.
REDE, gehouden bij de overdracht van het Rectoraat der Vrije Universiteit, op den 20sten October 1896,
DOOR
Dr. J. WOLTJER.
Prijs f 0.80.
Amsterdam. N. V. BOEKHANDEL, voorheen Höveker & Wormser.

ORGEL.
Te koop aangeboden een weinig gebruikt AMERIK. ORGEL, prachtig van toon, voor lagen prijs. Dagelijks te bezichtigen bij W. KOOY, Burgemeester de Roostraat 31, te Rotterdam.

VERSCHENEN:
ZONDAGSSCHOOLROOSTER
voor 1897,
BEWERKT DOOR
Ds. N. A. DE GAAY FORTMAN.
Prijs *f* 0.04; 100 Ex. *f* 3.—.
N. V. BOEKHANDEL,
AMSTERDAM. voorheen Höveker & Wormser.

DE KINDERDOOP,
beschouwd met betrekking tot het bijzondere, kerkelijke en maatschappelijke leven,
DOOR
J. A. WORMSER.
Derde Druk.
MET EENE INLEIDING VAN
Mr. GROEN VAN PRINSTERER
en een kort woord vooraf van den zoon des schrijvers.
Prijs *f* 0.90.
De Uitgever:
N. V. Boekhandel,
voorheen HÖVEKER & ZOON.
Amsterdam.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributiën:

Door Ds. P. A. Veenhuizen te Workum *f* 26.80; door het locaal-comité Amsterdam 4e storting *f* 800 door den heer L. IJ. Fels te Kuinre (Blokzijl) *f* 8; door den heer J. v. d. Velde te Joure *f* 16.50; door den heer A. Vree te Weesp *f* 62.50; door Ds. K. Doornbos te Wolvega *f* 10.50; door Ds. U. Faber te Monnikendam uit Edam *f* 11.50; uit Edam *f* 3.50; uit Katwoude *f* 2; uit Monnikendam *f* 23.50; uit Overleex *f* 11; uit Purmerend *f* 121 uit Middenbeemster *f* 9.50, samen *f* 73.00; door den heer A. de Lange te Wassenaar *f* 100.75; door den heer H. Rollmann te Bodegraven *f* 121.23½; door den heer J. Bouwes te Appingedam *f* 137.50, door Ds. H. Teerink te Werkendam *f* 85.50; door Ds. M. J. Dijk te Bozum *f* 40.75; door den heer W. G. Aldershoff te Vriezenveen *f* 11.50; door den heer W. Duns te Groningen *f* 261; door heer J. S. Boer te Wetsinge *f* 42; door den heer F. van den Bos te Wommels *f* 105.50.

Aan Collecten: (Voor de Theologische faculteit). van de Geref. Kerk te Berkel *f* 10.45½; van idem te Bleiswijk *f* 11; van idem te Capelle aan den IJsel 10.28; van idem te Delfshaven *f* 11.62; van idem te Hoogvliet *f* 5.11½; van idem te Schiedam B *f* 29.38; van idem te Pernis *f* 16.62½; van idem te Katendrecht *f* 25.47; van idem te Kralingen *f* 73.31; van idem te Bussum (1/2 coll. *f* 4.50); van idem te St. Jacobi Parochi *f* 9.17; van idem te Ede *f* 8.31½; van idem te Ballo *f* 7.12½; van idem te Krabbendijke *f* 3.97½; van idem te A. J. Polder *f* 8.85; van idem te Poortvliet (1/2 coll. *f* 1.50) van idem te Renkum *f* 8.11.

Aan Schenkingen:
Van Ds. J. Brouwer te Oude Wetering *f* 2.85; door den heer J. Bouwes te Appingedam van J. B. te Spijk *f* 1.

Voor het Hospitium:
Van de vrienden B. te A. *f* 11.

Voor het Studiefonds:
Van Ds. J. Brouwer te Oudewetering *f* 2.15; van de halvestuiversvereeniging te Hilversum *f* 50.80.

Voor de Bibliotheek:
Van het Bestuur van het Alg. Ned. Werkliedenverbond: Overzicht van het 25-jarig bestaan des verbonds.
Van Dr. A. G. Honig: Het oprecht geloof.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. AREND & ZONEN.